

Η μελέτη αυτή της ψυχολόγου Θάλειας Δραγώνα αποτελεί μια εξαιρετικά σημαντική προσφορά ως προς την κατανόηση όχι μόνον των ψυχολογικών διαστάσεων της εγκυμοσύνης και του τοκετού, αλλά και της ψυχολογίας της σύγχρονης Ελληνίδας γενικότερα.

Όπως επισημαίνεται και στον πρόλογο, συμβαίνει το εξής αντιφατικό: η γυναικεία παρουσία όλο και εξαπλώνεται στον κοινωνικοοικονομικό δημόσιο χώρο ενώ η νέα μητέρα όλο και απομονώνεται. «Ερευνητικά δεδομένα επισημαίνουν τις μεγάλες δυσκολίες, τη σύγχυση και την αβεβαιότητα που αισθάνονται οι νέες μητέρες σ' όλην τον Δυτικό κόσμο. Οι δυσκολίες που ζουν οι μητέρες μοιραία αντικατοπτρίζονται στο μέγλωμα των παιδιών τους (...) Πώς η γυναίκα αντιμετωπίζει την εγκυμοσύνη της, τον τοκετό και το μωρό της, είναι ουσιαστικά ερωτήματα που χρειάζεται ν' απαντήσουμε για να βοηθήσουμε τις σημερινές μητέρες».

Πρόκειται για μια υπεύθυνη ανάλυση που επιχειρεί να διερευνήσει τα ιδιαίτερα βιώματα της γυναίκας κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης της, τον τοκετό και το αμέσως μετά διάστημα. Επικεντρώνεται στις αντιδράσεις, τις ανάγκες, τις στάσεις, τις εμπειρίες αλλά και τις γνώσεις της γυναίκας. Το πώς οι γυναίκες βιώνουν την περίοδο αυτή και ποιές είναι οι αντιδράσεις τους εξαρτάται από τη διαπλοκή προσωπικών και κοινωνικών παραγόντων που η Δραγώνα ανατέμνει και συζητά. Όπως επισημαίνει, το θέμα της αποκτά μεγαλύτερο ενδιαφέρον σε μια εποχή συνεχούς αποδόμησης και ανασύνθεσης, όπου λίγες υποθέσεις δικαιολογούν βεβαιότητα.

Το δείγμα αποτελείται από 156 πρωτότοκες και δευτερότοκες γυναίκες που χρησιμοποιούν τη δημόσια περίθαλψη. Η ανάλυση των δημογραφικών, κοινωνικοοικονομικών και προσωπικών χαρακτηριστικών του δείγματος, αποκαλύπτει ότι πρόκειται για γυναίκες που στην πλειοψηφία τους έχουν μεγάλες με βιώματα παραδοσιακού τρόπου κοινωνικής οργάνωσης και λειτουργίας, που ζουν στην πρωτεύουσα και εκτίθενται στο ρυθμό της σύγχρονης αστικής και βιομηχανικής κοινωνίας, ενώ παράλληλα διατηρούν τους δεσμούς τους με το πατρικό σπίτι στην

περιφέρεια. Αμφιταλαντεύονται δηλαδή, μεταξύ του αστικού και του αγροτικού παραδοσιακού τρόπου ζωής.

Οι συνεντεύξεις ενώ δεν ξεφεύγουν από την αυστηρή επιστημονική μεθοδολογική ανάλυση, αναδοθούν ανθρώπινη ζεστασιά και συναίσθημα. Ένας από τους κυριότερους άξονες γύρω από τον οποίον στρέφεται ο λόγος των γυναικών, είναι η ποιότητα της μειευτικής φροντίδας που τους προσφέρεται και η μορφή της συναλλαγής με το γιατρό, τη μαία και το νοσηλευτικό προσωπικό. Επανειλημμένα εμφανίζεται η αναζήτηση για μια καλύτερη επικοινωνία και πληρέστερη πληροφόρηση. Οι γυναίκες φαίνεται να επιζητούν ισότιμη συναλλαγή, προϊόν συγκινησιακής και γνωστικής σύνθεσης.

Ισότιμη συναλλαγή επιζητούν οι γυναίκες και με το σύντροφό τους. Η σχέση τους μαζί του είναι ένα θέμα που απασχολεί τις γυναίκες τόσο στην προγεννητική όσο και στη μεταγεννητική συνέντευξη. Εκφράζεται μια έντονη ανάγκη ένταξης του άνδρα στη σημαντική αυτή περίοδο της ζωής τους. Η συγγραφέας αναρωτιέται κατά πόσο η γυναίκα είναι έτοιμη για τη μορφή της επικοινωνίας που αναζητά.

Οι γυναίκες βλέπουν τον εαυτό τους εώλωτο. Φόβοι, αγωνίες και άγχος χαρακτηρίζουν τις αντιδράσεις τους σε σχέση με τον τοκετό και το μέγλωμα των παιδιών τους. Αισθάνονται κουρασμένες, ανασφαλείς και με μειωμένη αυτοχή. Εκφράζουν αμφιβολίες για το αν κάνουν αυτό «που πρέπει». Όπως φαίνεται, οι γυναίκες που μελετήθηκαν, ξέρουν καλά πως η τακτική φροντίδα που προσφέρουν στο μωρό τους είναι απαραίτητη. Ξέρουν επίσης πως είναι πολύ ουσιαστική η μεταξύ τους επικοινωνία που αρχίζει να εδραϊώνεται. Ωστόσο, είναι φορές που αισθάνονται πολύ μερδεμένες.

Προβάλλεται η ανάγκη για περισσότερη γνώση γύρω από τον τοκετό και το μέγλωμα των παιδιών. Οι γυναίκες της έρευνας νιώθουν την έλλειψη υποστήριξης, συναισθηματικής και πρακτικής συμπαράστασης. Στο σημείο αυτό η εκτεταμένη οικογένεια αντιπαρατίθεται με την αστική-πυρηνική και υπογραμμίζεται ότι ο γυναικείος ρόλος βρίσκεται συχνά σε ανταγωνιστική αντιπαράθεση

ση με τον μητρικό. Η μητρότητα, ένα έργο από τη φύση του κοινωνικό, συρρικνώθηκε σε ατομικό. Ποτέ, όπως γράφει η Δραγώνα, το μέγαλωμα των παιδιών δεν ήταν υπόθεση μόνο της βιολογικής μητέρας.

Συμπεραίνεται η ανάγκη για ένα ψυχοκοινωνικό μέγαλωμα μητέρας, παιδιού και οικογένειας. Προτείνεται σύζευξη ιατρικής και κοινωνικής προσέγγισης στην αντιμετώπιση της προγεννητικής και μεταγεννητικής περιόδου. Με το γραμμικό μηχανιστικό ιατρικό μοντέλο παραγνωρίστηκε η σύμπλοκη αλληλεπίδραση ανάμεσα στη μητέρα και το βρέφος, ανάμεσα σ' αυτήν τη δυάδα και την οικογένεια, ανάμεσα σ' αυτήν τη δυάδα και το

κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο. Ο ιατρικός κόσμος χρειάζεται να επαναπροσδιορίσει την εγκυμοσύνη και τον τοκετό ως βιο-ψυχοκοινωνικό φαινόμενο παρά ως ιατρικό πρόβλημα.

Το βιβλίο αυτό, αποτελεί μια πρωτοπόρα μελέτη της σύγχρονης Ελληνίδας και ανοίγει το δρόμο για περαιτέρω έρευνα γύρω από μια υπεύθυνη αντιμετώπιση της διπλής κύησης: βιολογικής και ψυχολογικής. Σίγουρα αποτελεί πολύτιμο βοήθημα στην ερμηνεία των αναγκών της σημερινής γυναίκας.

ΝΤΕΠΥ ΚΟΥΡΠΑ